

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2006. július 4.*

A T-304/02. sz. ügyben,

Hoek Loos NV (székhelye: Schiedam [Hollandia], képviselik: J. J. Feenstra és B. F. Van Harinxma thoe Slooten ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselet: A. Bouqués meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

az EK-Szerződés 81. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/E-3/36.700 ipari és orvosi gázok-ügy) 2002. július 24-én hozott 2003/207/EK bizottsági határozat (HL 2003. L 84., 1. o.) részleges megsemmisítése, másodlagosan a felperesre kiszabott bírság csökkentése iránti kérelme tárgyában,

* Az eljárás nyelve: holland.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (ötödik tanács),

tagjai: M. Vilaras elnök, F. Dehousse és D. Šváby bírák,
hivatalvezető: I. Natsinas tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. január 19-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita alapját képező tényállás

- ¹ A felperes ipari és orvosi gázokat, valamint kapcsolódó felszereléseket, rendszereket és szolgáltatásokat előállító, értékesítő és forgalmazó holland vállalkozás.

- ² A Bizottság 1997 decemberében és az 1998-as év során a Szerződés [81]. és [82]. cikkének végrehajtásáról szóló 17. (első) rendelet (HL 1962. L 13., 204. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 3. o.) 14. cikkének (2) és (3) bekezdését

alkalmazva helyszíni vizsgálatot folytatott le a felperesnél és az ipari és orvosi gázok piacán működő más vállalkozásoknál, nevezetesen az AGA Gas BV, az Air Liquide BV, az Air Products Nederland BV (a továbbiakban: Air Products), a Boc Group plc (a továbbiakban: BOC), a Hydrogas Holland BV, a Messer Nederland BV (a továbbiakban: Messer) és a Westfalen Gassen Nederland BV (a továbbiakban: Westfalen) vállalkozásoknál.

- 3 Miután a Bizottság a 17. rendelet 11. cikke értelmében információkérést intézett a fent említett vállalkozásokhoz, 2001. július 9-én kifogásközlést küldött az érintett ágazatban működő nyolc vállalkozásnak, köztük a felperesnek.

- 4 A felperes válaszában nem vitatta a kifogásközlésben leírt tényeket. Az AGA Gas felszámolását követően annak anyavállalata, az AGA AB válaszolt érdemben volt leányvállalata nevében e kifogásközlésre, és kifejezetten kijelentette, hogy kész elismerni az ezen utóbbi által elkövetett jogsértésekért való felelősséget.

- 5 Az érintett vállalkozások meghallgatását követően a Bizottság 2002. július 24-én elfogadta az EK-Szerződés 81. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/E-3/36.700 ipari és orvosi gázok-ügy) a 2003/207/EK határozatot (HL 2003. L 84., 1. o.; a továbbiakban: a Határozat).

- 6 A Bizottság a Határozatot 2002. július 29-én közölte a felperessel, és az AGA AB-nek mint az AGA Gas jogutódjának küldte meg.

7 A Határozat a következő rendelkezéseket tartalmazza:

„1. cikk

Az AGA AB, az Air Liquide BV, az [Air Products], a [BOC], a [Messer], a Hoek Loos [NV], a [Westfalen] az ipari és orvosi gázok holland piacán kötött megállapodásokban, illetve az ott folytatott összehangolt magatartásokban való részvételükkel megsértették az EK 81. cikk (1) bekezdését.

A jogsértés időtartama a következő volt:

- az AGA AB esetén: 1993 szeptemberétől 1997 decemberéig,
- az Air Liquide BV esetén: 1993 szeptemberétől 1997 decemberéig,
- az [Air Products] esetén: 1993 szeptemberétől 1997 decemberéig,
- a [BOC] esetén: 1994 júniusától 1995 decemberéig,
- a [Messer] esetén: 1993 szeptemberétől 1997 decemberéig,
- a Hoek Loos [NV] esetén: 1993 szeptemberétől 1997 decemberéig,
- a [Westfalen] esetén: 1994 márciusától 1995 decemberéig.

[...]

3. cikk

Az 1. cikkben említett jogsértések miatt kiszabott bírságok a következők:

- az AGA AB esetén: 4,15 millió euró,
- az Air Liquide BV esetén: 3,64 millió euró,
- az [Air Products] esetén: 2,73 millió euró,
- a [BOC] esetén: 1,17 millió euró,
- a [Messer] esetén: 1 millió euró,
- a Hoek Loos [NV] esetén: 12,6 millió euró,
- a [Westfalen] esetén: 0,43 millió euró.”

⁸ A Bizottság a bírság összegének a Határozatban történt kiszámításakor a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatásban (HL 1998. C 9., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 171. o.; a továbbiakban: a bírságkiszabási iránymutatás) leírt módszert, valamint a kartell ügyek esetében a pénzbírságok alóli mentességről és a pénzbírságok csökkentéséről szóló 96/C 207/04 bizottsági közleményt (HL 1996. C 207., 4. o.; a továbbiakban: az engedékenységi közlemény) alkalmazta.

- 9 A Határozat a bírásznak a jogsértés súlyára és időtartamára tekintettel megállapított alapösszegét a felperes vonatkozásában 14 millió euróban rögzítette (438. preambulumbekkezdés).
- 10 A Bizottság a Határozatban nem állapított meg a felperes terhére semmilyen súlyosító körülményt, sem pedig a javára szóló enyhítő körülményt.
- 11 Végül a Bizottság az engedékenységi közlemény D. pontja értelmében „jelentősen csökkentette” a bírság összegét. E tekintetben a Bizottság azt a bírságösszeget, amelyet az együttműködés hiányában a felperesre kiszabott volna, 10%-kal csökkentette, tekintetbe véve, hogy a felperes érdemben nem vitatta a kifogásközlésben leírt tényeket (a Határozat 454., 457–459. preambulumbekkezdése).
- 12 Miután a Westfalen 2002. október 4-én megtámadta a Határozatot az Elsőfokú Bíróság előtt (T-303/02. sz. ügy), a Bizottság megállapította, hogy mérlegelési hibát követett el az e vállalkozás terhére rótt jogsértés időtartamával kapcsolatban.
- 13 Ennek következtében a Bizottság 2003. április 9-én elfogadta a Határozatot módosító 2003/355/EK határozatot (HL L 123., 49. o.). E helyesbítő határozatban a Bizottság elismerte, hogy helytelenül állapította meg 1994 márciusát a Westfalen terhére rótt jogsértés kezdő időpontjaként.

- 14 Így amint azt a módosított Határozat 1. cikke jelenleg megállapítja, a Westfalen az ipari és orvosi gázok holland piacán az 1994 októbere – nem 1994 márciusa – és 1995 decembere közötti időszakban kötött megállapodásokban, illetve az ott folytatott összehangolt magatartásokban való részvételével megsértette az EK 81. cikket. A módosított Határozat 3. cikke a bíróság csökkentett összegét 0,43 millió euro helyett 0,41 millió euróban határozza meg.

Az eljárás és a felek kérelmei

- 15 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2002. október 7-én benyújtott keresetlevelével a felperes megindította a jelen eljárást.
- 16 Miután az Elsőfokú Bíróság tanácsainak összetétele 2004. szeptember 13-ával megváltozott, és az előadó bírót az ötödik tanács elnökévé jelölték ki, a jelen ügyet e tanácsnak osztották ki.
- 17 Az Elsőfokú Bíróság (ötödik tanács) az előadó bíró jelentésének meghallgatását követően megnyitotta a szóbeli szakaszt és az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 64. cikke szerinti pervezető intézkedések keretében felszólította a Bizottságot, hogy nyújtson be egy dokumentumot.
- 18 Az Elsőfokú Bíróság a 2006. január 19-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előterjesztéseit és az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszaikat.

19 A felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- semmisítse meg a Határozat 3. cikkét, amennyiben az rá vonatkozik;
- másodlagosan: méltányosan és jelentős mértékben csökkentse a kiszabott bírság összegét;
- kötelezze a Bizottságot a teljes költség viselésére, „beleértve a kamatot, vagyis a bankgaranciával kapcsolatos díjakat”.

20 A Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- utasítsa el a keresetet;
- a felperest kötelezze a költségek viselésére.

Indokolás

A felek érvei

A kereset terjedelme

21 A felperes megjegyzi, hogy érdemben nem vitatja a Bizottság által a Határozat I. részének E. pontjában leírt tényeket, sem a Bizottságnak a II. rész D. pontjában

szereplő jogi elemzését, azonban rámutat, hogy a kifogásolt megállapodások az ipari és orvosi gázok világpiacának csupán egy részét érintette.

- 22 A felperes pontosítja, hogy a Bizottság által a Határozat 412–448. preambulumbekzdésében a bírságok összegének kiszámításakor követett különböző lépéseket sem vitatja, a jogsértés súlyára, időtartamára és a különböző vállalkozások részvételére vonatkozó megfontolásokat, nem fogadja el viszont e számítás végeredményét, amely jelentős egyensúlytalanságot tükröz között a rá és más vállalkozásokra – különösen az AGA AB-re – kiszabott bírságok között.
- 23 E tekintetben a felperes több ízben megjegyzi, hogy a rá kiszabott bírság egyfelől háromszor olyan magas, mint a végül az AGA AB-re kiszabott bírság, míg a Bizottság saját véleménye szerint is a felperes ugyanolyan mértékben és ugyanazon időszak alatt vett részt a kartellben, mint az AGA Gas, másfelől az ezen ügyben kiszabott bírságok teljes összegének 50%-át képviseli, amely semmiképpen sem arányos piaci részesedésével vagy a jogsértésben való részvételével.
- 24 A felperes arra hivatkozik, hogy a Bizottság diszkrecionális jogkörének gyakorlása során – tehát ténybeli vagy jogi kötöttségek nélkül – bizonyos választási lehetőségekkel rendelkezik a bírságok számításakor, különösen az érintett vállalkozás forgalma 10%-ának megfelelő küszöbönre vonatkozó szabály alkalmazása keretében, amelyet a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében ír elő. A felperes szerint azonban e választás a bírság összegét tekintve nagymértékű egyenlőtlenséghez vezetett a rá és más vállalkozásokra kiszabott bírság összege közötti aránytalan különbség miatt. A Bizottság ezáltal megsértette egyfelől a 17. rendelet 15. cikkét és az EK 253. cikket, másfelől az egyenlő bánásmód, az arányosság és az önkényes eljárás tilalmának elvét, ami a Határozat 3. cikke megsemmisítését indokolja.

- 25 A felperes továbbá pontosítja, hogy a jelen keresetnek nem célja a Bizottság által a kartellben részt vevő más vállalkozásokra kiszabott bírság összegének vitatása. A felperes nem állítja, hogy a Bizottságnak a más vállalkozások javára tett választásai helytelenek vagy indokolatlanok lennének, még ha némi kétségnek is adhatnak helyet, hanem hogy ezen intézménynek ugyanezen választásokat kellett volna tennie a felperesre kiszabott bírság összegének kiszámításakor.
- 26 A felperes továbbá – a fent kifejtett jogi megfontolásoktól függetlenül – úgy véli, hogy a bírságok összegének a hátrányára mutató nagy jelentőségű különbsége méltánytalan, és így kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság az EK 229. cikk szerinti korlátlan felülvizsgálati jogkörével élve jelentősen csökkentse a rá kiszabott bírság összegét.
- 27 A Bizottság megjegyzi, hogy a bírság meghatározásakor alkalmazott számítás vitatásával a felperes korlátozta keresetének tárgyát a rá és a kartell többi résztvevőjére kiszabott bírság összehasonlíthatóságával kapcsolatos kifogásra, tehát elfogadta a rá kiszabott bírságot, azt különállóan tekintve. A felperes által indított kereset ténylegesen a más vállalkozásokra kiszabott bírságnak a 10%-os küszöb alkalmazása miatti csökkentését vitatja.

A Határozat 3. cikkének megsemmisítése iránti kérelem

— A 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az EK 253. cikk megsértésére alapított első jogalapról

- 28 A felperes arra hivatkozik, hogy a Határozatból kiderül, miszerint az AGA Gas-zal azonos helyzetben van a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése szerint a bírság

összegének megállapításakor egyedül figyelembe veendő két szempont, nevezetesen a jogsértés súlya és időtartama tekintetében. E tekintetben megjegyzi, hogy a Bizottság jelenleg helytelenül állítja, miszerint piaci részesedése jelentősen magasabb, mint az AGA Gas-é. Ezen utóbbi ugyanis bizonyos típusú gázok, különösen a cseppfolyós gázok legnagyobb termelője.

29 Mivel a felperes és az AGA Gas helyzete hasonló a jogsértésben való részvételük vonatkozásában, a Bizottság helytelenül alkalmazta a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdését azáltal, hogy a felperes hátrányára e két vállalkozásra nagyon különböző összegű bírságot szabott ki. A felperes megjegyzi, hogy bármilyen módszert is használ a Bizottság adott ügyben a jogsértés időtartamának és súlyának szempontjait alkalmazása céljából, a végeredménynek meg kell felelnie e két szempontnak.

30 A felperes megerősíti, hogy a Bizottság a jelen ügyben helytelenül alkalmazta a jogsértés súlyának szempontját, amelynek értékelése során figyelembe kell venni az elrettentő hatást. Hangsúlyozza, hogy viszonylag kisméretű vállalkozásként nagy bírságot kapott, míg más vállalkozások – világméretű vállalkozások leányvállalatai – jelentősen kisebb bírságot kaptak, ami teljes mértékben ellentétben áll az elrettentő hatás céljával.

31 A felperes arra hivatkozik, hogy a kifogásolt eredményhez vezető, a Bizottság által figyelembe vett tényezők a Határozat címzettjeire, a forgalom 10%-ának megfelelő küszöb alkalmazására, valamint az e küszöbnek és az engedékenységi közlemény rendelkezéseinek alkalmazási sorrendjére nézve tett választásokkal kapcsolatban, nem magyarázza meg és nem indokolja a rá kiszabott bírság és a végül az AGA AB-re kiszabott bírság összege közötti szélsőségesen nagy különbséget.

- 32 A felperes először is úgy véli, hogy nehezen érthető a Bizottság álláspontja a Határozat címzettjeinek kiválasztása vonatkozásában. Megjegyzi, hogy a Bizottság a Határozatot bizonyos vállalkozások (a BOC és a Hoek Loos) esetén az anyavállalathoz intézte, más vállalkozások (az Air Products, az Air Liquide és az AGA AB) esetén a holland leányvállalathoz, míg e három utóbbi piaci szereplő esetén a Bizottság a kifogásközlésben megjegyezte, hogy az anyavállalatok kisebb vagy nagyobb mértékben részt vettek a jogsértésben. A Határozat nem ad magyarázatot e változásra.
- 33 A Bizottság állítására, miszerint neki kell megválasztania a bírság kiszabásáról szóló határozat címzettjeit, a felperes azzal válaszol, hogy a Bizottság „félreteszi” azt a kérdést, hogy ezen álláspont összeegyeztethető-e az ítélkezési gyakorlat jelenlegi állásával, és rámutat, hogy az alperes által idézett, az Elsőfokú Bíróság T-156/94. sz., Aristrain kontra Bizottság ügyben 1999. március 11-én hozott ítéletében (EBHT 1999., II-645. o.) két testvér vállalatra vonatkozik.
- 34 A felperes arra hivatkozik, hogy a címzett vállalkozások kiválasztásának következményei vannak a 10%-os küszöb alkalmazására nézve. E tekintetben meglepetését fejezi ki, hogy miután a Bizottság megállapította az AGA AB felelősségét volt leányvállalatának, az AGA Gas-nak a tevékenységéért, a 10%-os küszöböt e leányvállalat forgalmára alkalmazta, nem az AGA AB teljes forgalmára.
- 35 Másodszor pedig a 10%-os küszöb alkalmazásakor figyelembe veendő forgalom kapcsán a felperes azt állítja, hogy a Bizottság helytelenül véli úgy, hogy a Határozat címzettjének megválasztása határozza meg a vállalkozás forgalmát a 10%-os küszöb alkalmazásakor.
- 36 Az ítélkezési gyakorlat szerint e 10%-os küszöb az érintett vállalkozás világméretű forgalmára alkalmazandó (a Bíróság 183/83. sz., Krupp kontra Bizottság ügyben

1985. november 12-én hozott ítélete [EBHT 1985., 3609. o.]). A Bizottságnak azon lehetőség megadása, hogy saját belátása szerint intézze a bírságot kiszabó határozatot a világpiacon működő vállalkozások nemzeti leányvállalataihoz, és így a 10%-os küszöböt a leányvállalat forgalmához kapcsolja, ahhoz vezet, hogy ténylegesen figyelmen kívül hagyja a fent említett az ítélkezési gyakorlatot.

37 A felperes továbbá arra hivatkozik, hogy a közösségi versenyjogban a vállalkozás fogalma gazdasági és nem jogi fogalom. A vállalkozásokra mint csoportra vonatkozik. Így az a tény, hogy a bírságot kiszabó határozat a leányvállalathoz intézték, a felperes szerint nem korlátozza, hogy a 10%-os küszöböt azon csoport teljes forgalmára alkalmazzák, amelyhez a leányvállalat tartozik (az Elsőfokú Bíróság T-9/99. sz., HFB és társai kontra Bizottság ügyben 2002. március 20-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-1487. o.] 528–529. pontja).

38 Ha más álláspont érvényesülne, a bírság összege attól függne, hogy a vállalkozás milyen módon osztotta meg tevékenységét a különböző vállalkozások között, megjegyezvén azt, hogy számos nemzetközi vállalkozás, például az Air Products és az Air Liquide az önálló nemzeti vállalkozások közvetítői útján folytatják tevékenységüket. Ez szakítást jelentene a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének objektív alkalmazásával, és az elrettentési tényezőnek önkényes tartalmat kölcsönözne.

39 Harmadszor pedig a 10%-os küszöbnek és az engedékenységi közlemény rendelkezéseinek alkalmazási sorrendjével kapcsolatban a felperes megjegyzi, hogy az engedékenységi közlemény alkalmazása előtt a Bizottság a 10%-os küszöb miatt 14 millió euróról 5,54 millió euróra csökkentette az AGA Gas bírságát. E közlemény alapján történő 25%-os csökkentés után az AGA AB végül 4,15 millió euro összegű bírságot kapott a volt leányvállalat által elkövetett cselekmények miatt.

- 40 A jogalkotó és az ítélkezési gyakorlat is (az Elsőfokú Bíróság T-23/99. sz., LR AF 1998 kontra Bizottság ügyben 2002. március 20-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-1705. o.] 287–289. pontja) úgy tekinti a 10%-os küszöböt, mint a bírság összegének legfelső határát és mint az utolsó alkalmazandó kritériumot. Mindenestre a Bizottság által követett sorrend nincs alávétve semmiféle kötelező szükségyszerűségnek.
- 41 A felperes megjegyzi, hogy ha a Bizottság követte volna a sorrendet, amelyben a bírságösszeg kiszámításának szabályait alkalmazni kell, az AGA AB 5,54 millió euro bírságot kapott volna, amely a felperesre kiszabott 12,6 millió eurós bírsággal összehasonlítva még mindig indokolatlan különbséget jelentene.
- 42 A felperes végül megjegyzi, hogy nincsenek kötelező tényezők vagy objektív szükségyszerűségek, amelyek rávilágítanának a rá és más vállalkozásokra – különösen az AGA AB-re – kiszabott bírságösszegek közötti nagy különbséget. A Bizottság így helytelenül alkalmazta a jogsértés időtartamának és súlyának szempontjait és megsértette a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdését, „amennyiben nem indokolta meggyőzően e szabályok alkalmazását”.
- 43 A Bizottság arra hivatkozik, hogy az első jogalapot megalapozatlanként el kell utasítani.

— Az egyenlő bánásmód, az arányosság és az önkényes eljárás tilalma elveinek megsértésére alapított második jogalapról

- 44 A felperes megerősíti, hogy a Bizottság bármilyen módszert is alkalmaz a versenyügyekben a különböző résztvevőkre kiszabott bírságok kiszámításakor,

mindenképpen biztosítani kell, hogy e számítás végeredménye megfeleljen a közösségi jog fent említett általános elveinek, ami nem történt meg a jelen ügyben.

45 A felperes először is úgy véli, miszerint a Bizottság azáltal, hogy eltérően kezelt olyan két vállalkozást, amelyekről saját maga is úgy gondolja, hogy azonos módon vettek részt a jogsértésben, megsértette az egyenlő bánásmód elvét. Hozzáteszi, hogy a 10%-os küszöb alkalmazása nem képezheti a kiszabott bírságok összege közötti nagy különbség objektív igazolását, és utal a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének megsértésére vonatkozó érvelésére.

46 A felperes másodszor arra hivatkozik, hogy a rá kiszabott bírságnak a más vállalkozásokra kiszabott bírságokkal összehasonlítva szélsőségesen magas volta szintén sérti az arányosság elvét. A Bizottság saját maga utal arra a Határozatban, hogy a felperes és az AGA Gas hasonló helyzetben vannak a bírságösszeg meghatározásának két szempontja, azaz a jogsértés súlya és időtartama vonatkozásában. A felperes szerint emiatt, ha más szabály alkalmazása egyik vállalkozás esetén a bírság jelentős csökkentéséhez vezet, a másik vállalkozás esetében viszont nem, az utóbbi által kifizetendő összeg többé nem arányos a bírság kiszabásának céljával. Utal továbbá a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének megsértésére vonatkozó érvelésére.

47 A felperes harmadszor arra hivatkozik, hogy a rá és más vállalkozásokra kiszabott bírság összege között fennálló nagy különbség sérti az önkényes eljárás tilalmát. Lehetetlen, hogy a Bizottság tisztességes eljárást követve hozta volna meg e Határozatot. Utal továbbá a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének megsértésére vonatkozó érvelésére.

48 A Bizottság arra hivatkozik, hogy a második joglapot megalapozatlanként el kell utasítani.

A bírság összegének csökkentése iránti kérelemről

49 Másodlagosan a felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság az EK 229. cikk szerinti korlátlan felülvizsgálati jogkörével élve vizsgálja meg a rá kiszabott bírság összegének megfelelő voltát.

50 Az a mód, ahogyan a Bizottság a 10%-os küszöböt alkalmazta, ahhoz a különös helyzethez vezetett, hogy az olyan kisméretű és lényegében nemzeti tevékenységet folytató vállalkozás, mint a felperes, érzékelhetően súlyosabb bírságot kapott, mint a világpiacon működő és a felperesénél nagyobb forgalmat bonyolító vállalkozások csoportjainak holland leányvállalatai. Az ilyen helyzet ellentétben áll az elrettentő hatás céljával.

51 A felperes vitatja a Bizottság ellenkérelemben leírt számítást, és arra hivatkozik, hogy a Linde társaságtól különálló vállalkozásnak kell tekinteni, amelynek leányvállalata.

52 A felperes hangsúlyozza, hogy ha a Bizottság szerint a rá kiszabott bírság a Hollandiában elért teljes forgalmának 3%-át képviseli, akkor az minden tevékenységre vonatkozik, ideértve a tonna szerinti eladásait (amely kétszer olyan nagy, mint palackozott és cseppfolyós gázokra vonatkozó forgalom) és az orvosi gázok eladásait is. Ezen túlmenően az érintett piacon elért forgalom és az engedékenységi közlemény alkalmazása előtt kiszabott bírság összege közötti összehasonlítás nagy

különbséget mutat a felperes és az AGA Gas között. A felperesre kiszabott szankció tisztességtelen voltát továbbá az a tény is mutatja, hogy a bírság a kiszabott bírság teljes összegének 50%-át képviseli, míg a felperes piaci részesedése legfeljebb a piac harmadát tette ki a kérdéses időszakban.

- 53 A Bizottság arra hivatkozik, hogy az érintett piacon elért forgalom és az engedékenységi közlemény alkalmazása előtt kiszabott bírság összege közötti összehasonlításnak csak akkor van értelme, ha az a bírság kiindulópontjára vonatkozik, az egyéni emelések és csökkentések alkalmazása előtt. Az ilyen összehasonlítás azt mutatja, hogy a felperes nem részesült szigorú bánásmódban, éppen ellenkezőleg. Arra hivatkozik végül, hogy a felperes kiszabott bírság összege tisztességes, és nem volt helye csökkentésnek.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

Előzetes megfontolások

- 54 Először is meg kell jegyezni, hogy az első jogalap keretében a felperes egyidejűleg érdemi és eljárási szabály megsértésére is hivatkozik, nevezetesen a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének és az indokolási kötelezettségre vonatkozó EK 253. cikk megsértésére.
- 55 A megsemmisítés iránti kérelem első jogalapjára vonatkozó érvelés következtetéseként a felperes a keresetlevélben arra hivatkozik, hogy a Bizottság helytelenül alkalmazta a jogsértés időtartamának és súlyának szempontjait és megsértette a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdését, „amennyiben nem indokolta meggyőzően a szabályok alkalmazását”.

- 56 Ebből a megfogalmazásból, különösen a „meggyőzően” módhatározó alkalmazásából kitűnik, hogy a felperes kifogása tulajdonképpen nem az indokolás hiányára vagy nem megfelelő voltára irányul, amely az EK 230. cikk értelmében lényeges eljárási szabály megsértése lenne, hanem a Határozat megalapozottságára, így érdemi jogszerűségére vonatkozik.
- 57 A felperes továbbá megjegyzi, hogy a Bizottság a Határozatot bizonyos vállalkozások (a BOC és a saját maga) esetén az anyavállalathoz intézte, más vállalkozások (az Air Products, az Air Liquide és az AGA AB) esetén a holland leányvállalathoz, míg e három utóbbi piaci szereplő esetén a Bizottság a kifogásközlésben megjegyezte, hogy az anyavállalatok kisebb vagy nagyobb mértékben részt vettek a jogsértésben. Megjegyzi, hogy a Határozat nem ad magyarázatot e változásra.
- 58 Amennyiben ez utóbbi állítás az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó kifogás kifejezéséként értendő, meg kell jegyezni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 253. cikkben előírt indokolásnak a kérdéses aktus természetéhez kell igazodnia, és világos és egyértelmű módon ki kell tűnnie belőle az aktust kibocsátó intézmény gondolatmenetének, úgy, hogy az érdekelt megismerhessék a meghozott intézkedést alátámasztó körülményeket, illetve hogy a hatáskörrel rendelkező bíróság ellenőrzést gyakorolhasson felette. Az indokolási kötelezettséget az adott esetben fennálló körülmények alapján kell értékelni, többek között a jogi aktus tartalma, a felhozott indokok jellege, valamint a címzetteknek vagy egyéb, a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett személyeknek a magyarázatokhoz fűződő érdekei alapján. Az indokolásnak nem kell megjelölnie az összes vonatkozó ténybeli és jogi elemet, mivel azt, hogy a jogi aktus indokolása megfelel-e az EK 253. cikkben felsorolt követelményeknek, nemcsak a szövege, hanem a háttere, valamint az érintett témára vonatkozó jogszabályok összessége alapján kell megítélni (lásd a Bíróság C-367/95. P. sz., a Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1719. o.] 63. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 59 A jelen ügyben egyfelől meg kell állapítani, hogy a Határozatot, bár azt a Bizottság egyetlen határozat formájában írta, olyan egyedi határozatok csoportjának kell tekinteni, amelyek a címzett vállalkozások terhére jogsértéseket állapítanak meg, és bírságot szabnak ki rájuk, másfelől hogy a jelen eljárás tárgya csupán a Határozat 3. cikkében a felperesre kiszabott bírság megsemmisítése vagy összegének csökkentése.
- 60 E tekintetben ha a Határozat címzettje megsemmisítés iránti keresetet nyújt be, a közösségi bíróság a Határozatnak csupán olyan elemeiről ítélkezik, amelyek vele kapcsolatosak. A többi címmel kapcsolatos egyéb, meg nem támadott elemek viszont nem képezik részét a közösségi bíróság által megtárgyalandó kérdéseknek (a Bíróság C-310/97. P. sz., Bizottság kontra AssiDomän Kraft Products és társai ügyben 1999. szeptember 14-én hozott ítéletének [EBHT 1999., I-5363. o.] 53. pontja).
- 61 A jelen ügyben a felperes nem állítja, hogy a Határozatban megállapított jogsértés kapcsán a rá vonatkozó indokolás hiányos vagy nem megfelelő lenne. A magyarázat állítólagos hiánya emiatt a három holland leányvállalat – azaz az Air Products, az Air Liquide és az AGA Gas vállalkozások – kapcsán érintheti a Határozat jogszerűségét. Az Air Products és az Air Liquide azonban nem nyújtott be keresetet a nekik is címzett Határozat ellen, sem az AGA AB, amelyet az AGA Gas jogutódjaként értesítettek a Határozatról.
- 62 Amennyiben a felperes azt állítja, hogy a Határozat jogellenes, mivel nem indokolta az Air Products és Air Liquide anyavállalataival kapcsolatos bánásmódot, amelyek nem voltak a Határozat címzettjei, így nem szankcionálták őket, meg kell állapítani, hogy a felperes nem alapíthatja érvelését ilyen körülményre, hogy saját maga elkerülje az EK 81. cikk megsértése miatt kirótt szankciót, amikor e két másik vállalkozás ügyében a közösségi bíróság előtt nem indult eljárás (lásd ilyen értelemben a Bíróság C-89/85., C-104/85., C-114/85., C-116/85., C-117/85. és C-125/85–C-129/85. sz., Ahlström Osakeyhtiö és társai kontra Bizottság ügyben 1993. március 31-én hozott ítéletének [EBHT 1993., I-1307. o.] 197. pontját, és az Elsőfokú Bíróság T-49/95. sz., Van Megen Sports kontra Bizottság ügyben 1996. december 11-én hozott ítéletének [EBHT 1996., II-1799. o.] 56. pontját).

- 63 Végül meg kell állapítani, hogy a Határozat indokolása mindenképpen megfelelő a felperes vonatkozásában, amennyiben ezen utóbbi megismerhette az okokat, amelyek a Bizottságot arra indították, hogy megállapítsa a terhére rótt jogsértésért való felelősségét és hogy bírságot szabjon ki, és ez függetlenül a kifogásközlésben említett többi vállalkozással való bánásmódtól, amelyek azonban végül nem váltak a Határozat címzettjeivé. Az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy teljes mértékben jogosult megvizsgálni a Határozatot, amennyiben az a felperes helyzetére vonatkozik.
- 64 A fent leírt megfontolásokból következik, hogy ha a felperes írásbeli beadványai az EK 253. cikk szerinti indokolási kötelezettség megsértésére alapított kifogás előterjesztéseként értelmezhető, hogy e kifogást el kell utasítani.
- 65 Másodsorban hangsúlyozni kell, hogy a felperes írásbeli beadványainak vizsgálata a megsemmisítés iránti kérelem két jogalapjának, és a három kifogás bizonyos egybeesését mutatja, amelyek mind a jogsértés időtartama és súlya 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdése szerinti szempontjainak helytelen alkalmazását kifogásolják. Az első két kifogás a kiszabott bírság aránytalan és diszkriminatív voltára alapul. A felperes érvelésének nagy része a bírságok végső összegének különbségére vonatkozik, amelyet az AGA Gas helyzetével összehasonlítva, valamint a 10%-os küszöbnek a jelen ügyben való alkalmazásának szemszögéből vizsgált és kifogásolt. A harmadik kifogás keretében a felperes arra hivatkozik, hogy ellentét áll fenn a kiszabott bírság és az elrettentő hatás célja között.
- 66 Meg kell állapítani azt is, hogy a felperes a kiszabott bírság aránytalan, diszkriminatív és az elrettentő céllal ellentétes voltát kifogásolja, mind a Határozat 3. cikkének megsemmisítése iránti kérelme keretében, mind másodlagos kérelmében, amely arra irányul, hogy az Elsőfokú Bíróság korlátlan felülvizsgálati jogkörével élve csökkentse a bírság összegét.

- 67 Ilyen körülmények között a felperes érvelését a bírság törlése vagy csökkentése iránti kérelme szempontjából kell megvizsgálni, megkülönböztetve a fent említett három kifogást.

A bírság törlése vagy csökkentése iránti kérelemről

- 68 Előzetesen meg kell jegyezni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság bizonyos mértékű mérlegelési joggal rendelkezik a bírság megállapításában, és nem köteles e célból pontos matematikai formula alkalmazására (az Elsőfokú Bíróság T-150/89. sz., Martinelli kontra Bizottság ügyben 1995. április 6-án hozott ítéletének [EBHT 1995., II 1165. o.] 59. pontja, a T-352/94. sz., Mo och Domsjö kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II 1989. o.] 268. pontja, amelyet a Bíróság megerősített az ítélet elleni fellebbezés tárgyában a C-283/98. P. sz., Mo och Domsjö kontra Bizottság ügyben 2000. november 16-án hozott ítéletének (EBHT 2000., I-9855. o.) 47. pontjában). Értékelését mindenesetre a közösségi jog tiszteletben tartásával kell végrehajtania, amely nemcsak a Szerződés rendelkezéseit, hanem általános elveket is tartalmaz (a Bíróság C-50/00. P. sz., Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben 2002. július 25-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I 6677. o.] 38. pontja).
- 69 Azt is fontos megjegyezni, hogy a kiszabott bírságnak a jogsértés időtartamával és súlyával való arányossága megítélése – amely szempontokat a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése tartalmazza – e rendelet 17. cikke értelmében az Elsőfokú Bíróságra ruházott korlátlan felülvizsgálati jogkör részét képezi.
- 70 A jelen ügyben nem vitatott, hogy a Bizottság a felperesre kiszabott bírság összegét a bírságkiszabási iránymutatásban saját magára kötelezően meghatározott általános módszerrel összhangban állapította meg.

- 71 A bírságkiszabási iránymutatás 1. pontjának első bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a bírság kiszámításakor az alapösszeget a jogsértés súlyosságával és időtartamával összhangban határozzák meg, amelyek a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében említett kizárólagos feltételek. Általános megjegyzésként a bírságkiszabási iránymutatás 5. pontjának a) pontja kimondja, hogy „az e módszerrel (százalékos alapon növelt vagy csökkentett alapösszeg) kiszámított végösszeg a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének megfelelően semmi esetre sem haladhatja meg a vállalkozások világméretű forgalmának 10%-át”. Így a bírságkiszabási iránymutatás nem megy túl a szankció kiszabásának az ezen utóbbi rendelkezésben megállapított jogi keretein (a Bíróság C-189/02. P., C-202/02. P., C-205/02. P.–C-208/02. P. és C-213/02. P. sz., Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ügyekben 2005. június 28-án hozott ítéletének [EBHT 2005., I-5425. o.] 250. és 252. pontja).
- 72 A bírságösszeg kiindulópontjának a jogsértés súlyára tekintettel történő megállapításakor a Bizottság úgy vélte, hogy annak ellenére, hogy az érintett vállalkozások árrögzítő kartellben vettek részt, e jogsértés nagyon súlyos helyett súlyosnak minősíthető, figyelembe véve a piac korlátozott földrajzi kiterjedését és a kérdéses ágazat közepes gazdasági jelentőségét (a Határozat 423. és 428. preambulumbekzdése).
- 73 A kartellben részt vevő egyes vállalkozások jogsértő magatartásának egyedi jelentőségét és így a versenyre tett tényleges hatását tekintetbe véve a Bizottság a négy csoportba sorolta az érintett vállalkozásokat az érintett piacon fennálló méretük szerint. E célból a Bizottság úgy ítélte megfelelőnek, hogy a vállalkozásoknak az 1996-ban az érintett piacon megvalósított forgalmát veszi alapul az e piacon való egymáshoz viszonyított jelentőségük összehasonlításakor (a Határozat 429–432. preambulumbekzdése).
- 74 Következésképpen a felperes és az AGA Gas, az érintett piac vitathatatlanul fő piaci szereplőjének tekintett két vállalkozás az első csoportba került. Az Air Products és az

Air Liquide, e piac közepes piaci szereplői a második csoportba kerültek. A Messer és a BOC, amelyeknek a kérdéses piacon való jelentőségét a Bizottság „jóval kisebbnek” minősítette, a harmadik csoportba sorolódtak. A negyedik csoportban szerepel a Westfalen, amely e piacon csak rendkívül kis részesedéssel rendelkezett (a Határozat 431. preambulumbekzdése).

- 75 A fent leírt megfontolások alapján a Bizottság azonos – 10 millió euro – kiinduló összeget állapított meg a felperes és az AGA Gas esetén, az Air Products és az Air Liquide esetén 2,6 millió euró, a Messer és a BOC esetén 1,2 millió euro és a Westfalen esetében 0,45 millió euro összeget.
- 76 A Bizottság a jogsértést minden érintett vállalkozás esetén közepes időtartamúnak minősítette (1-4 év), mivel a felperes, az AGA Gas, az Air Products, az Air Liquide és a Messer az EK 81. cikk (1) bekezdését 1993 szeptemberétől 1997 decemberéig, a BOC 1994 júniusától 1995 decemberéig, a Westfalen pedig 1994 októberétől 1995 decemberéig sértette meg. Következésképpen a felperes és az AGA Gas esetén megállapított kiinduló összeget a Bizottság évi 10%-kal, összesen 40%-kal növelte meg (a Határozat 433. és 434. preambulumbekzdése).
- 77 A Határozat így a bírságnak a jogsértés súlyára és időtartamára tekintettel megállapított alapösszegét a felperes és az AGA Gas vonatkozásában 14 millió euróban rögzítette, az Air Products és az Air Liquide esetén 3,64 millió euróban, a Messer esetén 1,68 millió euróban, a BOC esetén 1,38 millió euróban, és a Westfalen esetén 0,51 millió euróban. A Bizottság a Határozatban nem állapított meg a kartellben részt vevő vállalkozások terhére semmilyen súlyosító körülményt, sem pedig a javukra szóló enyhítő körülményt, a BOC és a Westfalen kivételével, amelyek esetén a bírság alapösszegét 15%-kal csökkentette, mivel csupán passzív módon vettek részt a jogsértésben (a Határozat 438–448. preambulumbekzdése).

78 Még ha a bírságösszeg kiszámításának e szakaszában a felperes és az AGA Gas azonos helyzetben is volt, nem vitatott, hogy a felperes végül 12,6 millió eurós bírságot kapott, amelynek összege ténylegesen háromszor olyan magas, mint az AGA AB-re kiszabott bírság (4,15 millió euró), és amely a kiszabott bírság teljes összege 50%-ának felel meg.

79 A Határozatból kitűnik, hogy a fenti pontban említett bírságösszegek közötti különbségnek két oka van, egyrészt a bírság alapösszegének 14-ről 5,54 millió euróra való csökkentése a 10%-os küszöbnek az AGA Gas javára való alkalmazása miatt; másrészt a bírságösszegnek ezen utóbbi javára való 25%-os csökkentése az engedékenységi közlemény értelmében, mivel a felperes saját részéről csak 10%-os csökkentésben részesült (a Határozat 450., 454–459. preambulumbekendése).

— A kiszabott bírság állítólagos aránytalanságáról

80 A felperes hangsúlyozza, hogy a rá kiszabott bírság végső összege háromszor olyan magas, mint az AGA AB-re kiszabott bírság (4,15 millió euró), és a bizottsági Határozatban kiszabott bírságok teljes összegének 50%-át képviseli, amely semmiképpen sem arányos a jogsértésben való részvételével vagy piaci részesedésével, mivel a felperes legfeljebb a piac harmadával rendelkezett a kérdéses időszakban.

81 E kifogás ellentmondásosan jelenik meg a felperes beadványaiban. Keresetlevelében a felperes egyértelműen jelezte, hogy nem vitatja a Bizottság által a Határozat 412–448. preambulumbekendésében a bírságok összegének kiszámításakor követett

különböző lépéseket, a jogsértés súlyára, időtartamára és a különböző vállalkozások részvételére vonatkozó megfontolásokat (lásd a fenti 22. pontot).

- 82 A bírság végső összege azonban számtani műveletek sorozatának eredménye, amelyet a Bizottság a fent leírt módon a bírságkiszabási iránymutatással és – adott esetben – az engedékenységi közleménnyel összhangban végzett el.
- 83 Teljességgel megalapozatlan továbbá az az állítás, hogy a felperesre kiszabott bírság végső összege aránytalan a kiszabott bírság teljes összegével összevetve, a felperesnek a jogsértésben való egyéni részvételére vonatkozó első körülmény tekintetében.
- 84 Ami a vállalkozásnak az érintett piacon való jelentőségére vonatkozó második körülményt illeti, először is meg kell jegyezni, hogy a Bizottság nem köteles a jogsértés súlyára és időtartamára tekintettel megállapítandó bírságösszeg meghatározásakor biztosítani, hogy ha ugyanazon jogsértésben részt vevő több vállalkozásra szab ki bírságot, akkor a különböző vállalkozások esetén elvégzett számítás eredményeként a bírság végső összege tükrözze a közöttük tett különbségtételt azok teljes vagy releváns forgalmára nézve (a Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a fenti 71. pontban] 312. pontja).
- 85 Ezt követően meg kell állapítani, hogy a bírság végső összege nem *a priori* megfelelő tényező a kartellben való részvétel jelentőségét tekintve a bírság állítólagos aránytalanságának megállapításához. E végső összeget ugyanis a kérdéses vállalkozás egyéni magatartásához kötődő számos tényezőre tekintettel kell megállapítani, nevezetesen a jogsértés időtartamára, a súlyosító vagy enyhítő körülmények fennállására, e vállalkozás együttműködésének fokára; nem pedig a piaci részesedésére vagy forgalmára tekintettel.

- 86 A bírság kiinduló összege azonban a jelen ügyben releváns tényező a kartellben való részvétel jelentőségét tekintve a bírság állítólagos aránytalanságának megállapításához.
- 87 Amint azt fentebb kifejtettük, a Bizottság – annak érdekében, hogy a Határozat tükrözze a kartellben részt vevő egyes vállalkozások jogsértő magatartásának egyedi jelentőségét és így a versenyre tett tényleges hatását – négy csoportba sorolta az érintett vállalkozásokat az érintett piacon fennálló méretük szerint. A felperes és az AGA Gas az érintett piac vitathatatlanul fő piaci szereplőinek tekintett két vállalkozás az első csoportba került.
- 88 A Bizottság e tekintetben a Határozat 75. preambulumbekzdésében szereplő 1. táblázat harmadik oszlopára hivatkozott:

Vállalkozások	A Határozat címzettjeinek teljes forgalma 2001-ben (euró)	A palackozott és cseppfolyós gázok ágazatában Hollandiában elért forgalom (euró) és becsült piaci részesedések 1996-ban
Hoek Loos [NV]	470 648 000	71 400 000 (39,7 %)
AGA Gas BV ¹	55 479 000 ²	49 200 000 (27,4 %)
[Air Products]	110 044 000	18 600 000 (10,4 %)
Air Liquide BV	60 720 000	12 900 000 (7,2 %)
[Messer]	11 275 000	8 200 000 (4,4 %)
[BOC]	6 690 905 000	6 800 000 (3,8 %)
[Westfalen]	5 455 000	2 600 000 (1,5 %)

¹ Az AGA Gas BV 2000/2001 folyamán történt felszámolását követően az AGA AB elismerte leányvállalatának tevékenységéért való felelősséget, és így ő a Határozat címzettje.

² 2000. az utolsó teljes üzleti év, amelyben az AGA Gas BV-re vonatkozó forgalmi adatok elérhetők.

- 89 Meg kell állapítani, hogy az AGA Gas-nak az érintett piacon elért forgalma és piaci részesedése érzékelhetően kisebb, mint a felperesé. Azonban annak ellenére, hogy a felperes e forgalma 40%-kal magasabb volt, mint az AGA Gas-é, e két vállalkozás ugyanazon csoportba került, és azonos kiinduló bírságösszegben – 10 millió euro – részesült, amely a felperes számára ténylegesen kedvezőnek tekinthető. Míg az utóbbi megkérdőjelezi azt, hogy a Bizottság miként számította ki az AGA Gas forgalmát, nem nyújt semmiféle konkrét bizonyítékot a fenti táblázatban leírt számtani értékelés megtámasztására.
- 90 A felperes igyekszik kisebbnek feltüntetni jelentőségét azáltal, hogy piaci részesedését összehasonlítja az AGA Gas-nak a kérdéses piac bizonyos szegmensei – vagyis egyes típusú gázok – vonatkozásában fennálló jelentősebb piaci részesedésével, és e célból a Határozat 3. táblázatában (palackozott gáz), valamint 4. táblázatában (folyékony gáz) szereplő számadatokra hivatkozik (77–78. preambulumbeközdés). Amint azt azonban a Bizottság helyesen hangsúlyozza, ezen összehasonlítás nem érdemleges e két vállalkozás egymáshoz viszonyított jelentőségének értékelésekor, amennyiben a Határozat 1. táblázatában szereplő piaci részesedések e különböző piaci szegmensek súlyozott átlagát veszik figyelembe, és így lehetővé teszik e vállalkozások jelentőségének megfelelő értékelését.
- 91 Meg kell valójában állapítani, hogy a felperes írásbeli beadványaiban sokat mondóan ragaszkodik ahhoz, hogy helyzete hasonló az AGA Gas-éhoz, és ezzel kapcsolatban arra hivatkozik, hogy a Határozat 1. táblázatából kiderül, miszerint a palackozott és cseppfolyós gázra vonatkozó forgalma összehasonlítható az AGA Gas-éval, és hogy emiatt a Bizottság helyesen sorolta e két vállalkozást ugyanabba a csoportba.
- 92 A felperes forgalmának és piaci részesedésének nagysága megmagyarázza és megindokolja a kiinduló összeget, amely csaknem négyszer magasabb, mint a

második csoportba sorolt vállalkozásokra kiszabott összeg, és több mint nyolcszor magasabb, mint a harmadik csoportban lévő vállalkozások vonatkozásában megállapított összeg. Ezen túlmenően a Határozat 1. táblázatában említett vállalkozásoknak az érintett piacon elért forgalma és a Bizottság által az egyes vállalkozások esetén megállapított kiinduló bírságösszegek közötti kapcsolat nem igazolja a felperessel szembeni egyenlőtlen bánásmódot, mivel a bírság kiinduló összege a felperes esetén a kérdéses piac forgalom 14%-át képviseli, 20,3%-ot az AGA Gas, 13,98%-ot az Air Products, 20,2%-ot az Air Liquide, 14,6%-ot a Messer, 17,6%-ot a BOC és 17,3%-ot a Westfalen esetén.

⁹³ Ilyen körülmények között az a tény, hogy a felperesre kiszabott bírság végső összege a Bizottság által kiszabott bírságok teljes összegének közel 50%-át teszi ki, nem ad okot olyan következtetésre, hogy ezen összeg aránytalan lenne, mivel a bírság kiinduló összege indokolt azokra a szempontokra tekintettel, amelyeket a Bizottság a vállalkozásoknak az érintett piacon fennálló jelentősége értékelésekor megállapított (lásd ilyen értelemben az LR AF 1998 kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a fenti 40. pontban] 304. pontját).

⁹⁴ Úgyszintén ezen utóbbi értékelés alapján kell elutasítani a felperesnek az AGA Gas-zal való összehasonlításra alapított érvelését az érintett piacon elért forgalom és az engedékenységi közlemény alkalmazása előtti bírságösszeg közötti viszonytal kapcsolatban.

⁹⁵ Meg kell továbbá jegyezni, hogy az AGA Gas-ra kiszabott bírságnak az engedékenységi közlemény alkalmazása előtti 14-ről 5,54 millió euróra való csökkentése – míg a felperes bírsága 14 millió euro maradt – a 10%-os küszöb alkalmazásával magyarázható, és nem jelenti azt, hogy a Bizottság diszkriminatív módon bánt volna a felperessel, amint azt lentebb kifejtjük.

— A kiszabott bírság állítólagosan diszkriminatív jellege

- 96 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az egyenlő bánásmód elve csak akkor sérül, ha hasonló helyzeteket eltérő módon kezelnek, vagy eltérő helyzeteket ugyanolyan módon kezelnek, kivéve ha e bánásmód objektíve indokolt (a Bíróság 106/83. sz. Sermide-ügyben 1984. december 13-án hozott ítéletének [EBHT 1984., 4209. o.] 28. pontja, és a C-174/89. sz. Hoche-ügyben 1990. június 28-án hozott ítéletének [EBHT 1990., I-2681. o.] 25. pontja; valamint az Elsőfokú Bíróság T-311/94. sz., BPB de Eendracht kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-1129. o.] 309. pontja).
- 97 Bár a felperes általános jelleggel vitatja a rá és a kartellben részt vevő más vállalkozásokra kiszabott bírság összege közötti különbséget, a saját bírságának diszkriminatív jellegére alapított kifogását különösen az AGA Gas-zal szembeni bánásmódra alapítja és erre nézve fejt ki. A felperes így csupán az AGA Gas-zal összehasonlítva állítja, hogy a jogsértés időtartama és súlya tekintetében ugyanolyan helyzetben van, mint az utóbbi.
- 98 A Határozatból kitűnik, hogy a Bizottság a bírságnak a jogsértés súlyára és időtartamára tekintettel megállapított alapösszegét a felperes és az AGA Gas vonatkozásában ugyanakkora összegben állapította meg, viszont végül ezen utóbbira háromszor olyan magas bírságot szabott ki, mint az AGA AB-ra annak volt leányvállalata által elkövetett cselekményekért.
- 99 A felperes arra hivatkozik, hogy a Bizottság diszkrecionális jogkörének gyakorlása során bizonyos választásokat tett a bírságok számításakor, különösen a 10%-os küszöb alkalmazása keretében, amely a kérdéses végeredményhez vezetett. A felperes szerint kötelező tényezők vagy objektív szükségsszerűségek hiányában nem magyarázható meg a rá és az AGA AB-re kiszabott bírságösszegek közötti nagy különbség.

- 100 Amint azt fentebb kifejtettük, a különbség az AGA Gas bírságának a 10%-os küszöb alkalmazása miatti 10%-os, illetve az engedékenységi közlemény alapján történő további 25%-os csökkentésével magyarázható, míg a felperes csupán 10%-os bírságcsökkentésben részesült együttműködés címén.
- 101 A felperes írásbeli beadványaiban nem tett semmiféle észrevételt azon körülményekkel kapcsolatban, amelyek között a Bizottság az engedékenységi közleményt alkalmazta a felperes és más érintett vállalkozások vonatkozásában.
- 102 Még ha a Bizottság szabadon is dönthet – az Elsőfokú Bíróság felülvizsgálatának alárendelve – az engedékenységi közlemény alapján az egyes esetek körülményeire tekintettel történő bírságcsökkentésről, köteles tiszteletben tartani a 10%-os küszöböt. A felperes állításaival ellentétben a Bizottság nem rendelkezik diszkrecionális jogkörrel a 10%-os küszöb alkalmazásában, amely a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése szerint kizárólag a forgalom nagyságához kötődik. Amint azt Tizzano főtanácsnok a Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványának (hivatkozás a fenti 71. pontban; EBHT 2005., I-5439. o.) 125. pontjában hangsúlyozza, „valamely küszöb – lényegénél fogva – abszolút felső határt képvisel, amely automatikusan alkalmazandó, ha meghatározott küszöbértéket eléri, függetlenül bármilyen más értékelési tényezőtől”.
- 103 Így csupán a forgalomnak a bizottsági Határozatban használt definíciójával kapcsolatban fordulhat elő a felperes által kifogásolt hátrányos megkülönböztetés.
- 104 Az állandó ítélkezési gyakorlat alapján a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése szerinti forgalom az érintett vállalkozás teljes forgalmára vonatkozik, amely a vállalkozás a piacon lévő hozzávetőleges nagyságára és befolyására utaló egyetlen tényező (a Bíróság 100/80–103/80. sz., Musique diffusion française és társai kontra

Bizottság ügyben 1983. június 7-én hozott ítéletének [EBHT 1983., 1825. o.] 119. pontja, és a Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítéletének [hivatkozás a fenti 71. pontban] 181. pontja; valamint az Elsőfokú Bíróság T-43/92. sz., Dunlop Slazenger kontra Bizottság ügyben 1994. július 7-én hozott ítéletének [EBHT 1994., II-441. o.] 160. pontja).

105 A jelen ügyben a Bizottság úgy vélte, hogy a Határozat I. részében leírt tények bizonyítják, hogy a felperes közvetlenül összejátszó megállapodásokban vett részt az orvosi és ipari gázok hollandiai piacán, következésképpen vállalnia kell a felelősséget jogsértéseiért és a Határozat címzettjének kell lennie (a Határozat 396. preambulumbekzdése).

106 A Határozatból továbbá kiderül, hogy a felperes teljes forgalma a 2001-es évben 470 648 000 eurót tett ki (a Határozat 1. táblázata), míg a bírságkiszabási iránymutatással összhangban kiszámított bírság alapösszege 14 000 000 euro volt. Nyilvánvaló, hogy ezen utóbbi összeg nagymértékben alatta marad a fent említett küszöbnek, amelyet így nem kellett alkalmazni.

107 Ezzel ellenkezőleg, a bírságkiszabási iránymutatással összhangban számítva a Bizottság 14 millió euróban állapította meg az AGA Gas bírságának összegét, amely láthatóan meghaladja az érintett vállalkozás teljes forgalmának 10%-os küszöbét, amely forgalom 55 479 000 eurót tett ki 2000-ben, az utolsó teljes üzleti évben, amelyben az AGA Gas-ra vonatkozó forgalmi adatok elérhetőek. Ez megmagyarázza, miért kellett csökkenteni a bírságot a maximális megengedett szintre, amely így 5,54 millió euró. Tekintetbe véve 11,275 millió euróra értékelt teljes forgalmát, a Bizottság a Messer esetén úgyszintén alkalmazta a 10%-os küszöböt, és 1,12 millió euróra csökkentette a bírságot.

- 108 Azon túlmenően azonban, hogy a felperes nem vitatta a teljes forgalmára nézve az alperes által megállapított összeget, nem bizonyította és nem is állította, hogy a Bizottság által neki tulajdonított versenyellenes magatartást más vállalkozás terhére kellene róni, illetve hogy nem ő sértette meg az EK 81. cikket. A felperes – mint a kifogásközlés címzettje – azonban ragaszkodik ahhoz, hogy a Linde vállalkozásnak a saját tőkéjében lévő, 1992-ban 58%, majd 1995-ben 65%-os részesedése ellenére a saját üzleti politikáját nagymértékben szabadon határozta meg, és az ítélkezési gyakorlat értelmében vett csoporton belüli kapcsolat nem állt fenn. Azt sem állítja, hogy leányvállalata, a Hoek Loos BV – amely hollandiai tevékenységeit összefogja – lenne felelős a kifogásolt versenyellenes tevékenységért, és hogy ezen utóbbi önállóan döntött piaci magatartásáról.
- 109 A felperes egyfelől csupán megerősíti, hogy a Bizottság helytelenül kezelte eltérő módon, mint a többi vállalkozásokat – különösen az AGA Gas-t –, másfelől pedig azt állítja, hogy az általa kedvezőnek tartott ugyanazon bánásmódban kellett volna részesülnie, mint amelyet a Bizottság e vállalkozásnak nyújtott.
- 110 Elegendő megállapítani, hogy a felperes érvelése nem támasztja azt az állítást, miszerint a Bizottság a 10%-os küszöb vele kapcsolatban történő alkalmazásakor mérlegelési hibát követett el, akár a jogsértés betudhatósága vagy a figyelembe veendő forgalom előzetes kérdéséről legyen is szó.
- 111 Ami a más vállalkozásokkal és különösen az AGA Gas-zal kapcsolatos bánásmódra vonatkozó érvelést illeti, a felperes válaszában rámutat, hogy bizonyította, miszerint a Bizottságnak a Határozat címzettjeire, a 10%-os küszöb által korlátozott forgalomra, valamint e küszöb és az engedékenységi közlemény alkalmazásának sorrendjére nézve tett választásai „nem voltak mindig maguktól érthetődők, azonban azok helytelennek minősítése vagy célszerűségük megállapítása nélkül, még ha (talán) kétségek is merültek fel velük kapcsolatban”. A felperes meglepetését fejezi ki különösen amiatt, hogy a Bizottság nem állapította meg az AGA AB felelősségét a jogsértésért és hogy tekintetbe vette e vállalkozás teljes forgalmát. Megerősíti, hogy az a tény, miszerint a Határozatot az AGA AB-hoz kellett intézni, volt leányvállalatának, az AGA Gas-nak a jogutódjaként, nem meggyőző érvelés mellett, hogy indokolt a kiszabott bírságok közötti nagy különbség.

- 112 Amennyiben a felperes csupán az AGA Gas-nak a 10%-os küszöb alkalmazásával juttatott előnyt hangsúlyozza, elegendő megállapítani, hogy e vállalkozás és a felperes nincsenek összehasonlítható helyzetben, és a helyzetük ezen objektív különbsége megmagyarázza és indokolja a bánásmódban való objektív különbséget, amelyben részesültek. Tehát amit a felperes a Bizottság számításának diszkriminatív végeredményének minősített, az valójában nem más, mint a 10%-os küszöb alkalmazásának elkerülhetetlen következménye.
- 113 Amennyiben a felperes az AGA Gas bíróságának jogellenes csökkentésére hivatkozik, és ha feltételezzük, hogy a Bizottság helytelenül csökkentette a bíróságot a 10%-os küszöb téves alkalmazásával, meg kell jegyezni, hogy az egyenlő bánásmód elvét összhangba kell hozni a jogszerűség elvével, miszerint senki sem hivatkozhat valamely harmadik személy javára elkövetett jogellenes magatartásra előnyök szerzése végett (a Bíróság 134/84. sz., Williams kontra Számvevőszék ügyben 1985. július 4-én hozott ítéletének [EBHT 1985., 2225. o.] 14. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-327/94. sz., SCA Holding kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-1373. o.] 160. pontja, amelyet a Bíróság megerősített a fellebbezési eljárásban a C-297/98. P. sz., SCA Holding kontra Bizottság ügyben 2000. november 16-án hozott ítéletében [EBHT 2000., I-10101. o.]; valamint az LR AF 1998 kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a fenti 40. pontban] 367. pontja).
- 114 A teljesség kedvéért meg kell állapítani, hogy a felperes állításai nem megalapozottak a Határozat címzettjeinek kiválasztásával, a 10%-os küszöb alkalmazása végett a Határozat címzettjét magában foglaló csoport világméretű forgalmának figyelembe vételével, és az engedékenységi közleménynek az e küszöb előtti szükségszerű alkalmazásával kapcsolatban.

- 115 Elsősorban, míg a felperes kifogásolja a Bizottságnak az AGA AB-vel kapcsolatos értékelése megváltozását, ami a megállapított versenyellenes magatartás betudhatóságát illeti, meg kell állapítani egyfelől, hogy ténylegesen az AGA Gas, és nem a AGA AB a kifogásközlés egyedüli címzettje, és így az egyetlen vállalkozás, amelynek a terhére rótt a Bizottság a jogsértést; másfelől az alperes fenntartotta ezen értékelést a Határozatban annak megállapításával, hogy az AGA Gas felelős egyedül az abban azonosított jogsértésért. A felperes nem szolgáltatott olyan bizonyítékot, amely gyengítené ezen értékelést, és amely miatt az AGA AB önálló vagy az AGA Gas-zal való egyetemleges felelősségét kellett volna megállapítani ezen utóbbi cselekményeiért.
- 116 Másodsorban a Bizottság köteles a 10%-os küszöb alkalmazásakor figyelembe venni az érintett vállalkozás forgalmát, azaz amely vállalkozásnak betudható a jogsértés és amely felelősségét emiatt megállapította, valamint közölni vele a bírságot kiszabó határozatot (lásd ilyen értelemben az Elsőfokú Bíróság T-71/03., T-74/03., T-87/03. és T-91/03. sz., Tokai Carbon és társai kontra Bizottság ügyekben 2005. június 15-én hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé – EBHT 2005., II-10* o.] 390. pontját).
- 117 A felperes érvelése, amely azon leányvállalatot magában foglaló csoport világméretű forgalma figyelembe vételének szükségszerűségére vonatkozik, amelyhez a versenyjog megsértése miatt bírságot kiszabó határozatot intézték, összeegyeztethetetlen az állandó ítélkezési gyakorlattal és teljes mértékben megfosztja azt annak értelmétől, miszerint a vállalkozás versenyellenes magatartása akkor tudható be más vállalkozásnak, ha nem önálló módon határozza meg saját magatartását a piacon, hanem lényegében azokat az utasításokat követi, amelyeket e másik vállalkozás szabott meg a számára, tekintettel különösen a köztük lévő gazdasági és jogi kapcsolatokra (a Bíróság C-294/98. P. sz., Metsä-Serla és társai kontra Bizottság ügyben 2000. november 16-án hozott ítéletének [EBHT 2000., I-10065. o.] 27. pontja, és a Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a fenti 71. pontban] 117. pontja). Tehát a leányvállalat magatartása az anyavállalatnak tudható be, ha a leányvállalat nem önálló módon határozza meg saját magatartását a piacon, hanem lényegében az anyavállalat által megszabott utasításokat követi (a Bíróság 48/69. sz., ICI kontra Bizottság ügyben 1972. július 14-én hozott ítéletének [EBHT 1972., 619. o.] 133. pontja).

- 118 A felperes érvelése a vállalkozások csoportján belüli kapcsolatok bármiféle elemzését céltalanná teszi annak megállapítása során, hogy ezen utóbbi vállalkozásnak minősíthető-e a versenyjog alkalmazása céljaira, mivel a csoporttag felelősségének elismerése *ipso facto* a csoportot képviselő anyavállalat – amennyiben az létezik – vagy a csoportot alkotó más vállalkozások egyetemleges felelősségét vonja maga után. Ez teljes mértékben ellentmond a büntetések és joghátrányok egyéniesítésének elvének, amely szerint valamely vállalkozás csak a neki személyesen felróható tények alapján részesíthető joghátrányban, amely elv alkalmazandó minden olyan közigazgatási eljárásban, amely során a közösségi versenyjog alapján joghátrányt szabnak ki (lásd az Elsőfokú Bíróság T-45/98. és T-47/98. sz., Krupp Thyssen Stainless és Acciai speciali Terni kontra Bizottság ügyben 2001. december 13-án hozott ítéletének [EBHT 2001., II-3757. o.] 63. pontját, amelyet megerősített a Bíróság a fellebbezési eljárásban a C-65/02. P. és C-73/02. P. sz., ThyssenKrupp Stainless és ThyssenKrupp Acciai speciali Terni kontra Bizottság ügyben 2005. július 14-én hozott ítéletének [EBHT 2005., I-6773. o.] 82. pontjában).
- 119 E tekintetben a felperes helytelenül hivatkozik a HFB és társai kontra Bizottság ítéletre [hivatkozás a 37. pontban]. Bár ezen ítéletben az Elsőfokú Bíróság ténylegesen a kérdéses csoportot alkotó három vállalkozás forgalma alapján számította ki a 10%-os küszöböt, mégis helyben hagyta a bizottsági határozatot, amennyiben az maga a csoport által elkövetett jogsértésért e vállalkozások egyetemleges felelősségét állapította meg, amely csoport az EK 81. cikk értelmében a jogsértést elkövető vállalkozásnak minősült (a HFB és társai kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 37. pontban] 527. pontja).
- 120 Ilyen körülmények között, mivel a Bizottság nem állapította meg kezdetben az AGA AB felelősségét leányvállalata, az AGA Gas versenyellenes cselekményeiért, csupán ezen utóbbi forgalmát kellett figyelembe vennie a 10%-os küszöb alkalmazásának céljára, függetlenül attól, hogy a Határozatot végül az AGA AB-hoz mint az AGA Gas jogutódjához intézte, amely utóbbi jogi értelemben megszűnt a kifogásközlés megküldése után.

- 121 Meg kell jegyezni e tekintetben, hogy általában a jogsértés elkövetésének időpontjában az érintett vállalkozást irányító természetes vagy jogi személynek kell a jogsértésért felelnie, még akkor is, ha a jogsértést megállapító határozat meghozatalakor a vállalkozás működtetéséért más személy válik felelőssé (a Bíróság a C-279/98. P. sz., Cascades kontra Bizottság ügyben 2000. november 16-án hozott ítéletének [EBHT 2000., I-9693. o.] 78. pontja, és a SCA Holding kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a fenti 113. pontban] 27. pontja). Ez csak akkor lehet másként, ha a vállalkozás irányításáért felelős jogi személy a jogsértés elkövetése után jogi értelemben megszűnt (a Bíróság C-49/92. P. sz., Bizottság kontra Anic Participazioni ügyben 1999. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 1999., I-4125. o.] 145. pontja, és a HFB és társai kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a fenti 37. pontban] 104. pontja), ami így történt a jelen ügyben.
- 122 Az AGA Gas felszámolását követően az anyavállalat, az AGA AB elismerte felelősségét volt leányvállalata tevékenységéért és így a szankcióért, amelyet az AGA Gas kapott volna, ha ezen utóbbi tovább működött volna. Ilyen körülmények között a bírság összegét továbbra is az AGA Gas részvétele és helyzete alapján kell megállapítani.
- 123 Harmadsorban, ami azt a tényt illeti, hogy a Bizottság az együttműködéssel kapcsolatos tényezőt a 10%-os felső határ alkalmazása után vette figyelembe, elegendő azt megállapítani, hogy ez a megközelítés biztosítja, hogy az engedékenységi közlemény teljes hatékonysággal érvényesüljön: ha az alapösszeg a közlemény alkalmazása előtt jelentősen meghaladná a 10%-os határt – mint az AGA Gas esetén is –, és e határt nem lehetne azonnal alkalmazni, az érintett vállalkozás sokkal kevésbé volna ösztönözve a Bizottsággal való együttműködésre, hiszen a végső bírságot mindenképpen, együttműködés mellett is és anélkül is 10%-ban állapították volna meg (az Elsőfokú Bíróság T-52/02. sz., SNCZ kontra Bizottság ügyben 2005. november 29-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-5005. o.] 41. pontja).
- 124 Következésképpen nem megalapozott a felperes azon kifogása, hogy a Bizottság diszkriminatív bánásmódban részesítette volna az AGA Gas-zal és a kartellben részt vevő más vállalkozásokkal összehasonlítva, amennyiben e kifogás az utóbbival kapcsolatos bánásmódra is irányul.

— Az elrettentő céllal kapcsolatos állítólagos ellentéttről

- 125 A felperes azt állítja, hogy az a mód, ahogyan a Bizottság a 10%-os küszöböt alkalmazta, a bírságok végső összegének vonatkozásában olyan eredményhez vezetett, amely teljes mértékben ellentétben áll az elrettentő hatás céljával. Hangsúlyozza, hogy olyan kisméretű és lényegében nemzeti tevékenységet folytató vállalkozás, mint a felperes, érzékelhetően súlyosabb bírságot kapott, mint a világpiacon működő és a felperesénél nagyobb forgalmat bonyolító vállalkozások csoportjainak holland leányvállalatai. E tekintetben utal az Air Products (5 717 millió dollár) és az Air Liquide (8 328 millió euró) anyavállalatainak világméretű forgalmára.
- 126 A felperes hozzáteszi, hogy a 10%-os küszöb figyelmen kívül hagyása azon leányvállalatot magában foglaló csoport teljes forgalmára nézve, amely a bírságot kiszabó határozat egyedüli címzettje, attól teszi függővé a bírság összegét, hogy a vállalkozás milyen módon osztotta meg tevékenységét a különböző vállalkozások között, megjegyezvén azt, hogy számos nemzetközi vállalkozás, például az Air Products és az Air Liquide önálló nemzeti vállalkozások közvetítói útján folytatják tevékenységüket. Ez szakítást jelentene a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének objektív alkalmazásával, és az elrettentési tényezőnek önkényes tartalmat kölcsönözne.
- 127 Meg kell jegyezni először is, hogy a felperes által tett összehasonlítás egyáltalán nem érdemleges, amennyiben összehasonlítja a saját teljes forgalmát (470 648 000 euro 2001-ben) azon vállalkozások forgalmával, amely forgalma ugyan ténylegesen nagyobb, mint az övé, de amelyeknek a jogsértésért való felelősségét a Bizottság nem állapította meg, és emiatt nem voltak a Határozat címzettjei.

- 128 Úgy tűnik, hogy a felperes érvelése valójában téves előfeltételezésen alapul, nevezetesen azon, hogy a 10%-os küszöb alkalmazásának céljára figyelembe kell venni azon leányvállalatot magában foglaló csoport teljes forgalmát, amely kizárólagosan felelős a jogsértésért, és amelyhez a bírságot kiszabó határozatot intézték, amint azt bemutattuk a fenti 116–118. pontban.
- 129 Ellentétben azzal, amit a felperes állít, a 10%-os küszöbnek az ítélkezési gyakorlattal összhangban való alkalmazása nem teszi függővé a bírság összegét attól, hogy bizonyos piaci szereplő milyen módon osztja meg tevékenységét. A bírság összegének meghatározása a Bizottság jogi értékelésén alapul, amelyet az Elsőfokú Bíróság felülvizsgálhat, vagyis a jogsértés egy vagy több vállalkozás számára betudhatóságának értékelésén, amely a személyes felelősség elvével egyedül összhangban lévő elgondolás. A betudhatóság kérdésére adandó válasz az egyedi ügy körülményeinek függvényében változhat, amely lehet a leányvállalat vagy az anyavállalat kizárólagos felelőssége, vagy e két jogalany egyetemleges felelőssége.
- 130 Amennyiben a felperes azt állítja, hogy a kiszabott bírság végső összege ellentétben áll az elrettentő hatás céljával, mivel jóval magasabb, mint a nagy nemzetközi gázszolgáltatók holland leányvállalataira kiszabott bírságok összege, amely utóbbiak a Határozat címzettjei, fel kell idézni az állandó ítélkezési gyakorlatot, amely szerint a bírságok általános szintjének értékelésekor a Bizottság figyelembe veheti azt, hogy a közösségi versenyjog nyilvánvaló megsértése még mindig gyakori és ezért megemelheti a bírságok szintjét az elrettentő hatás növelése érdekében (az SCA Holding kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítélet [hivatkozás a fenti 113. pontban] 179. pontja).
- 131 E tekintetben a bírságkiszabási iránymutatás 1.A. pontjának negyedik bekezdése előírja, hogy a jogsértés súlyosságának és időtartamának, valamint a bírság kiinduló összegének megállapítása során „a bírságot olyan nagyságrendű összegben kell megállapítani, amely biztosan kellően elrettentő erővel bír”.

- 132 A jelen esetben, amelyben a versenyjog klasszikus megsértéséről és olyan magatartásról van szó, amelynek jogellenességét a Bizottság az ilyen ügyekben történő első beavatkozását követően számos alkalommal megerősítette, a Bizottság jogosult volt a bírság olyan összegének meghatározására, amely megfelelően biztosítja az elrettentő hatást a 17. rendelet által megszabott korlátok között.
- 133 Amint azt fent megállapítottuk (110. pont), a felperes érvelése nem támasztja azt az állítást, miszerint a Bizottság a 10%-os küszöb vele kapcsolatban történő alkalmazásakor mérlegelési hibát követett el, felidézve, hogy ezen intézmény szintén köteles alkalmazni e küszöböt a 17. rendelet értelmében.
- 134 A fent leírt megfontolások teljességéből következik, hogy a felperesnek a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése megsértésére, valamint a kiszabott bírság aránytalan, diszkriminatív és az elrettentő céllal ellentétes voltára alapított kifogásait megalapozatlanként el kell utasítani, és mivel a felperesre kiszabott bírság végső összege teljességgel megfelelően tűnik, a felperes által felhozott egyetlen körülmény sem indokolja ezen összeg csökkentését.
- 135 Ami végül „az önkényes eljárás tilalma elvének” állítólagos megsértésére alapított kifogást illeti, meg kell állapítani, hogy a felperes e jogalappal kapcsolatos érvelése nem teszi lehetővé az érdemi különbségtételt az előző bekezdésben leírt kifogásokkal, tehát ezt is el kell utasítani.

A költségekről

- 136 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A felperest, mivel

pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján,

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (ötödik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) A keresetet elutasítja.**
- 2) A felperest kötelezi a költségek viselésére.**

Vilaras

Dehousse

Šváby

Kihirdetve Luxembourgban, a 2006. július 4-i nyilvános ülésen.

E. Coulon

hivatalvezető

M. Vilaras

elnök